

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS TAUTINIŲ BENDRIJŲ NAMAI VEIKLOS ATASKAITA UŽ 2015 M.

1991 m. gegužės mėn. Vilniuje, Raugyklos g. 25 atidaryti Tautinių bendrijų namai, kurie 2000 m. liepos 20 d. įregistruoti kaip viešoji įstaiga Tautinių bendrijų namai. Steigėjas (dalininkas) – Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. 2010 m. sausio 1 d. - 2015 m. birželio 30 d. steigėjo (dalininko) teisės priklausė Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai. Nuo 2015 m. liepos 1 d. steigėjo (dalininko) teises perėmė Tautinių mažumų departamentas prie LRV.

Viešoji įstaiga Tautinių bendrijų namai – Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigta ne pelno organizacija, veikianti kultūros, švietimo ir mokslo srityse ir teikianti šių sričių paslaugas visuomenės nariams, siekdama padėti išsaugoti Lietuvos tautinių mažumų kultūrinį ir etninį savitumą, joms visokeriopai integruojantis į šalies gyvenimą.

Tautinių bendrijų namai, vystydami savo veiklą 2015 m., siekė skatinti tarpetninių kultūrų dialogą įvairiautauteje Lietuvos visuomenėje, supažindino visuomenės narius su įvairių tautų tradicijomis bei papročiais, skatino bendrapiliečių tarpusavio toleranciją ir pasitikėjimą, plėtojo kultūrinę edukaciją. Per įvairiapusę praktinę metodinę paramą ugdė ir stiprino tautinių mažumų NVO lyderių ir narių gebėjimus bei reikiamas kompetencijas, vystė ir plėtojo bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir užsienio tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų visuomeninių organizacijų, siekdami pristatyti daugiatautę mūsų šalies kultūros sanklodą užsienyje.

1. ĮSTAIGOS PATALPOS

2015 m. Tautinių bendrijų namai naudojami 816,13 kv. m. patalpomis Raugyklos g. 25, Vilniuje ir 2011-05-17 Valstybės turto panaudos sutartimi Nr. 11-BR-40 perduotomis 848,49 kv.m patalpos (nebaigtas remontas) ir 366,92 kv.m neįrengtos palėpės.

Tautinių bendrijų namuose atskiromis patalpomis nuolat naudojami Lietuvos graikų, baltarusių, ukrainiečių, rumunų, moldavų, vokiečių, azerbaidžaniečių, estų, latvių, rusų bendruomenių nevyriausybinių organizacijų. Šiose patalpose tautinės bendrijos organizuoja ir vysto savo nuolatinę veiklą.

Tautinių bendrijų namų Svetaine (I aukštas), Renginių sale (II aukštas) posėdžių kambariu (IV aukštas), mokymo klase (V aukštas) savo renginių pravedimui nemokamai darbo ir poilsio dienomis naudojami visos oficialiai registruotos šalies tautinių bendrijų organizacijos.

2. ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI

2015 m. Tautinių bendrijų namuose pagal neterminuotas darbo sutartis dirbo 9 darbuotojai. Iš jų: 7 (direktorė, 2 vyriausieji specialistai, ūkvedys, valytoja) – pilną darbo dieną, 2 darbuotojai (finansininkė, stalius ir kompiuterinės įrangos technikas) – nepilną darbo dieną. 2015 m. spalio-gruodžio mėn. pagal terminuotą darbo sutartį dirbo vyr. speciaslistė.

Nuo 2014 m. pagal darbo sutartį įstaigoje dirba valstybinės lietuvių kalbos mokytoja Aušra Pakalkienė.

Tautinių bendrijų namuose dirbantys specialistai turi aukštąjį išsilavinimą, dauguma – universitetinį išsimokslinimą, nuolat kelia savo kvalifikaciją, savo darbe geba naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis priemonėmis.

3. ĮSTAIGOS PAJAMŲ ŠALTINIAI

2015 m. Tautinių bendrijų namai veiklą vystė, naudodami lėšas, gautas už suteiktas tautinių mažumų integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugas, taip pat realizuodami parengtus projektus ir lėšas, gautas iš ūkinės veiklos.

2015 m. Tautinių bendrijų namai uždirbo 82312,39 eurus pajamų. 2015 m. patirtos sąnaudos - 82213,81 eurai. 2015 m. pelnas – 98,00 Eur. Veikloje liekantis pelnas – 250,00 Eur (2014 m. pelnas - 152,00 Eur ir 2015 m. – (98,00 Eur).

2015 m. gautos lėšos pagal jų šaltinius: suteiktas tautinių mažumų integracijos ir kultūros puoselėjimo paslaugas Vilniuje – 43290,94 Eur (LR Kultūros ministerija) ir 30279,69 Eur Tautinių mažumų departamentas prie LR V, taip pat realizuodami parengtus projektus ir lėšas, gautas iš ūkinės veiklos: lietuvių kalbos kursų organizavimui – 4245,00 Eur, kitos pajamos – 4496,76 Eur.

2010 m. rugsėjo 10 d. įstaiga įregistruota pridėtinės vertės mokesčio mokėtoja.

2013 m. lapkričio 20 d. įstaiga įregistruota paramos gavėju.

4. ĮSTAIGOS VEIKLOS PROGRAMŲ VYKDYMAS

VšĮ Tautinių bendrijų namai – šiuolaikiška, profesionaliai dirbanti daugiafunkcinė kultūros švietimo įstaiga. Įstaiga – kokybiškai tenkinanti įvairių tautybių, visiems socialiniams sluoksniams priklausančių visuomenės gyventojų kultūrinius poreikius, kūrybingai pasireiškianti Lietuvos tautinių mažumų visuomeniniame, kultūriniame gyvenime, kompetentingu bei nuoširdžiu darbu nusipelnusi šalies tautinių bendrijų pagarbos bei pripažinimo.

VšĮ Tautinių bendrijų namai skatina tarptautinį kultūrų dialogą įvairiautautėje Lietuvos visuomenėje. Supažindina mūsų valstybės piliečius su įvairių tautų tradicijomis bei papročiais, skatina bendrapiliečių tarpusavio toleranciją ir pasitikėjimą, plėtoja kultūrinę edukaciją. Per įvairiapusę praktinę metodinę paramą ugdo ir stiprina tautinių mažumų NVO lyderių ir narių gebėjimus bei reikiamas kompetencijas. Vysto ir plėtoja bendradarbiavimą tarp Lietuvos ir užsienio tautinių mažumų nevyriausybinių organizacijų visuomeninių organizacijų. Pristato daugiatautę mūsų šalies kultūros sanklodą užsienyje.

Vystydami savo veiklą Tautinių bendrijų namai vykdo tris pagrindines savo *programas*:

I programa. „Lietuvos tautinių mažumų tapatumo puoselėjimas“. Vykdydami šią programą, Tautinių bendrijų namai telkia įvairių tautybių Lietuvos gyventojus, tautinių mažumų nevyriausybines organizacijas nacionalinių papročių, tradicijų atgaivai, jų sklaidai, kalbos, religijos bei tautinės buities plėtrai. Tam organizuojami įvairūs renginiai: susitikimai, paskaitos, diskusijos, leidinių pristatymai, koncertai ir t.t.

2015 m. Tautinių bendrijų namuose vyko per 470 įvairaus pobūdžio renginių (susitikimai, koncertai, nacionalinių ir valstybinių švenčių minėjimai, parodos, seminarai, festivaliai ir t.t.), kuriuos organizavo Tautinių bendrijų namai, įvairios šalies tautinių bendrijų organizacijos (2014 m. - per 430 renginių). Šiais renginiais buvo siekiama padėti Lietuvos tautinių mažumų atstovams saugoti ir puoselėti tautinį identitetą, plėtoti kultūrų dialogą visuomenėje, ugdyti skirtingų tautybių žmonių tarpusavio supratimą bei toleranciją.

2015 m. Tautinių bendrijų namai organizuota per 100 renginių (vakarai, koncertai, leidinių pristatymai, apskritųjų stalų diskusijos, pokalbiai ir t.t.), kurių metu buvo siekiama supažindinti visuomenę su daugiakultūre mūsų valstybės sankloda, formuoti įvairių tautybių visuomenės narių tarpe tarpusavio supratimą ir toleranciją, padėti tautinių bendrijų atstovams visaverčiai integruotis į Lietuvos visuomeninį kultūrinį gyvenimą (2014 m. - per 80 renginių).

Analizuojant šiuos renginius pagal jų turinį, galima konstatuoti, kad 46 proc. jų buvo skirti tautinių mažumų tapatumo, tradicijų puoselėjimui bei jų sklaidai o 54 proc. – tolerancijos bei kultūrų dialogo ugdymui visuomenėje. Daugiau kaip ketvirtadalis renginių vyko poilsio dienomis, po darbo valandų arba jų trukmė viršijo įstaigos darbo laiką 2-4 valandomis.

2015 m. Tautinių bendrijų namai organizavo 6 renginius, kurių dalyviais buvo moksleiviai, studentai, jaunimas. Jų metu buvo pristatoma mūsų valstybės vykdoma tautinių santykių harmonizavimo politika, pasakojama apie šalies tautinių bendrijų NVO ir mūsų įstaigos veiklą. Tokio pobūdžio renginiai skatino įvairių tautybių kūrybingus visuomenės narius, pirmiausia jaunimo atstovus, aktyviau dalyvauti tautinių bendrijų organizacijų veikloje.

Pažymėtini renginiai: 2015 m. gegužės 16 d. tradicinio Lietuvos renginio – Poezijos pavasario šventės išvakarėse Tautinių bendrijų namuose pirmą kartą organizuotas Vilniaus jaunimo poezijos vakaras „Feniksas“. Vakaro metu įžymių įvairių tautų poetų kūrybą skaitė

Buvo tęsiami jau tradiciniais tapę Tautinių bendrijų namų renginiai - moksleivių ir jaunimo meno kolektyvų koncertas „Kalėdiniai susitikimai“, Dažnučių festivalis, poezijos šventė

„Feniksas“, kurioje dalyvavo septynių Vilniaus mokyklų moksleiviai. Skambėjo A. Puškino, S. Jesenino, J. Brodskio, R. Roždestvenskio, E. Asadovo eilės. Renginio dalyviai susirinkusiems pristatė ir savo sukurtus eilėraščius. Eiles keitė dainos, kurioms žodžius ir muziką sukūrė jaunieji renginio dalyviai. 2015 m. lapkričio 14 d. organizuotas antrasis poezijos vakaras „Feniksas-2“, kuriame 15 Vilniaus miesto moksleivių ir studentų skaitė įvairių tautų ir įvairaus laikotarpio žymių poetų, rašytojų kūrinius. Renginio turinys skatino jaunosios kartos atstovus domėtis skirtingų tautų poezija, formavo kultūrų dialogą, ugdė tarp įvairių tautybių jaunųjų kūrėjų toleranciją, tarpusavio supratimą, stiprino bendrapilietiškumą.

2015 m. lapkričio 20 d. teatro vaikams „Teatriukas“ Tautinių bendrijų namuose mažiesiems žiūrovams pristatė premjerą – spektaklį „Žalia gyva“. Žalia gyva - senas vaikų žaidimas. Jį Vilniuje ir apylinkėse žaidė pokario vaikai - bet kuriuo momentu vaikas galėjo ištarti „žalia gyva“ ir draugas turėjo parodyti prie savo kūno glaudžiamą žalią, gyvą lapą, gėlės žiedą ar pan. Nuotaikingas vaikiškas spektaklis pasakoja apie daugiatautį Vilnių nuo Gedimino laikų iki šių dienų. Spektaklio režisierė Agnė Sunklodaitė. Pagrindinius vaidmenis spektaklyje sukūrė „Teatriuko“ įkūrėjai – aktoriai Dalia Mikoliūnaitė ir Žilvinas Ramanauskas. Scenografiją ir kostiumus spektakliui sukūrė dailininkė Giedrė Brazytė. Muzikos konsultantas – Gediminas Žilys. Menininkai, naudodami istorinę-literatūrinę medžiagą, fotografijas, sukūrė spektaklį, kurio veikėjai – įvairių tautybių mažieji Vilniaus gyventojai, savo pasakojimais pristato turtingą mūsų sostinės istoriją. Premjerinį spektaklį stebėję Romų visuomenės centro auklėtiniai nuoširdžiai ir betarpiškai reagavo į bendraamžių, prieš daug metų gyvenusių Vilniuje, nuotykius. Spektaklyje gausu muzikos, linksmų dainelių, aktoriai žaidimais nuolat įtraukia jaunuosius žiūrovus į vaidinimą. Labai ryški spektaklio edukacinė funkcija.

Renginiai savo turiniu bei formatu sudarė galimybes jauniems Vilniaus kūrėjams pristatyti savo kūrybą plačiajai visuomenei, o pasirengimas renginiui skatino domėtis įvairių tautų poetų, kompozitorių kūryba, formavo kultūrų dialogą, ugdė tarp įvairių tautybių jaunosios kartos kūrėjų toleranciją, bendrapilietiškumą ir tarpusavio supratimą.

Siekiant sudaryti sąlygas šalies tautinėms bendruomenėms veiklai saugojant bei puoselėjant jų tautinį tapatumą, Tautinių bendrijų namai nemokamai suteikia bendro naudojimosi patalpas (svetainė, renginių salė, posėdžių salė, mokymo klasė) tautinių mažumų NVO renginiams organizuoti. 2015 m. Tautinių bendrijų namų patalpos bei reikalinga įranga nemokamai suteiktos 479 tautinių bendrijų įvairių renginių (koncertai, susitikimai, šventės, repeticijos, kalbos mokymo kursai, pasitarimai ir t.t.) pravedimui darbo ir poilsio dienomis (2013 m. - 385 renginiai, 2014 m. – 392 renginiai). Analizuojant šiuos renginius pagal jų turinį, galima konstatuoti, kad 64 proc. jų buvo skirti tautinių mažumų tapatumo, tradicijų puoselėjimui bei jų sklaidai (2013 m. – 89 proc., 2014 m. 77 proc.), o 36 proc. – tolerancijos bei kultūrų dialogo ugdymui visuomenėje (2013 m. - 11 proc., 2014 m. - 23 proc.).

2015 m. Tautinių bendrijų namuose lankėsi per 48 tūkstančius lankytojų (2013 m. – per 35 tūkst., 2014 m. - per 40 tūkst.).

2015 m. Tautinių bendrijų namuose renginius nuolat organizavo šalies totorių, romų, uzbekų, kazachų bendruomenės, Lietuvos graikų draugija „Patrida“, įvairios rusų visuomeninės organizacijos. Svetainėje kiekvieną mėnesį buvo organizuojami Lietuvos totorių sąjungos senjorų klubo susitikimai, čia vyko vokiečių ansamblio, ansamblių „Družba“, „Draugų vakaras“, šokių teatro ANDREDANCE repeticijos, literatūrinio susivienijimo LOGOS, literatūrinio susivienijimo „Vingis“, Tarptautinės rašytojų ir publicistų asociacijos, bendruomenės „Rusų vakarotuvės“ renginiai. Lietuvos graikų draugija „Patrida“ organizavo graikų kalbos mokymo pamokas.

Tautinių bendrijų namai savo veikloje siekia sudaryti sąlygas šalies tautinių bendrijų atstovų meninei saviraiškai. 2015 m. gruodžio 4 d. vyko Lietuvos rusų autorinės dainos atlikėjų koncertas. festivalis organizuojamas nuo 2003 metų ir tapo reikšmingu akcentu šiandiniame kultūriname šalies rusų bendruomenės gyvenime. 2003-2013 metais organizuoti šeši festivaliai, kurie paskatino autorinės dainos mylėtojų klubų kūrimąsi Vilniuje, Kaune, Visagine, bei kituose miestuose. Juose dalyvavo per 200 atlikėjų. Koncerte Tautinių bendrijų namuose dalyvavo

autorinės dainos atlikėjai: Sergel Smirnov, Alisa Gladyševa, Eduard Kirjacki, Leonid Majorov, Ana Samokina, Lidmila Olifson, Leila Mirzojeva. Atlikėjams akomponavo pianistė Lija Neugasimova. Renginys formavo poreikį vystyti ir plėtoti kultūrų dialogą.

II programa. „Parama Lietuvos tautinėms bendrijoms integracijos į šalies visuomeninį ir politinį gyvenimą procesuose, išsaugant tautinį tapatumą ir formuojant atvirą pilietinę visuomenę“. Šia programa siekiame skatinti tolesnę demokratijos plėtrą bei atviros pilietinės visuomenės formavimosi procesus Lietuvos visuomenėje, sudarydami sąlygas šalies tautinių bendrijų ir jų visuomeninių organizacijų atstovams pilietinei saviraiškai vystyti bei įprasminti. Šiems tikslams pasiekti Tautinių bendrijų namuose dirba Informacinis centras, Valstybinės kalbos mokymo centras. Tautinių bendrijų namų darbuotojai nuolat teikia metodinę praktinę paramą tautinių bendrijų organizacijų vadovams.

Tautinių bendrijų namų Informacinio centro tikslas – sudaryti sąlygas tautinėms bendrijoms, jų lyderiams bei eiliniams nariams ugdyti gebėjimus naudotis Lietuvos ir užsienio informacinių tinklų teikiamomis galimybėmis, nuolat mokytis, tobulintis, kelti kvalifikaciją. Naudodamiesi šio centro kompiuteriniais tinklais, jie palaiko ryšius su istorinėmis Tėvynėmis, ieško organizacijų veiklos finansavimo šaltinių, užmezga dalykinius ryšius su tarptautiniais partneriais. Informaciniame centre tautinių bendrijų lyderiai rengia įvairius savo organizacijos dokumentus - paraiškas, ataskaitas, informacinę medžiagą apie renginius ir kt., naudodamiesi lazeriniais spausdintuvais, kopijavimo technika (kopijavimo aparatu, skeneriu).

Tautinių bendrijų organizacijų atstovams sudarytos galimybės naudotis Tautinių bendrijų namuose sukaupia literatūra, vaizdo ir garso medžiaga. Ataskaitiniu laikotarpiu Informacinio centro įranga (kompiuteriais, spausdintuvais, kopijavimo technika, interneto prieiga), sukaupia įvairia literatūra nemokamai 245 valandas (2013 m. – 217 val., 2014 m. – 232 val.) naudojosi visų Lietuvoje oficialiai registruotų tautinių bendrijų organizacijų lyderiai ir nariai, įvairių šalies mokymo įstaigų studentai, moksleiviai, besidomintys tautinių santykių politikos aktualijomis.

2015 m. Tautinių bendrijų namų darbuotojai suteikė 97 konsultacijas apie galimybes gauti paramą tautinių bendrijų NVO veiklai vystyti. Buvo teikiama nuolatinė metodinė-praktinė parama ieškant paramos šaltinių tautinių bendrijų NVO veiklai vystyti, rengiant paraiškas, prašymus, dalykinius laiškus ir t.t. įvairiems fondams bei institucijoms.

Ataskaitiniu laikotarpiu suteiktos 60 konsultacijų (2013 m. – 88 konsultacijos, 2014 m. 97 konsultacijos) kompiuterinio raštingumo klausimais – buvo formuojami ir tobulinami tautinių bendrijų atstovų įgūdžiai dirbant su atskiromis kompiuterinėmis programomis. Taip pat buvo teikiama nuolatinė praktinė parama, padedant dirbti kompiuteriniame tinkle, parengiant spausdinti ir spausdinant bei tiražuojant įvairius dokumentus, reikalingą informacinę medžiagą ir pan.

Tautinių bendrijų namų finansininkė nuolat teikė metodinę-praktinę paramą finansinės atskaitomybės klausimais tautinių bendrijų organizacijų lyderiams. 2015 m. suteikta 40 konsultacijų įvairiais tautinių bendrijų organizacijoms aktualiais finansinės atskaitomybės klausimais, taip pat teikė konsultacijas, dėl autorių atlyginimų išmokėjimo, metinės pelno mokesčio deklaracijų pildymo ir kt. taikymu praktikoje.

2015 m. tautinių mažumų visuomeninėms organizacijoms padėta rengti per 40 paraiškų įvairioms institucijoms bei fondams finansinei paramai gauti. Parengta (redaguota, versta į kitas kalbas, atliktas meninis dizainas bei maketavimas, tiražuota) per 90 vienetų įvairios informacinės medžiagos apie renginius – kvietimai, afišos ir pan.), bendras tiražas per 5100 vnt.

Savo veikloje Tautinių bendrijų namai daug dėmesio skiria tautinių bendrijų NVO lyderių gebėjimų ugdymui. 2015 m. gruodžio 14 d. Tautinių bendrijų namuose buvo organizuoti tautinių mažumų lyderių ir atstovų vadybos kursai, kuriuose dalyvavo 19 asmenų. Pažymėtina, kad jų tarpe buvo ir dalyviai ne tik iš Vilniaus, bet ir iš kitų šalies regionų – Šilutės, Visagino, Kauno, Klaipėdos, Nemėžio. Kursų klausytojams informaciją apie galimybes gauti paramą iš Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pagal programą „Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą“ pateikė Rasa

Paliukienė, Tautinių mažumų departamento prie LRV Ryšių su tautinėmis bendrijomis skyriaus vedėja, paskaitą „Atpažink diskriminacijos veidus“ skaitė Nijolė Steponkutė, Lietuvos moterų draugijos pirmininkė, Lietuvos žurnalistų sąjungos narė, pasiūlymus „Išsaugokime savo organizacijos istoriją ateities kartoms“ pateikė VšĮ Tautinių bendrijų namai direktorė Alvida Gedaminskienė.

2015 m. tęsė darbą Tautinių bendrijų namų Valstybinės kalbos mokymo centras. Šio centro organizuojuose valstybinės lietuvių kalbos mokymo kursuose mokėsi 101 kitakalbis. Lietuvių kalbos kursų klausytojus pagal 52, 56 ar 44 akademinių valandų valstybinės kalbos mokymo programas mokė mokytoja metodininkė Aušra Pakalkienė. Kitakalbiai buvo mokomi vartoti taisyklingą valstybinę kalbą, bendrauti ja įvairiose institucijose, gauti ir teikti informaciją, reikšti nuomonę, kurti tekstus, supažindinami su Lietuvos istorija, papročiais ir tradicijomis bei buvo formuojami ir tobulinami jų gebėjimai suprasti skaitomą tekstą, atlikti skaitymo, klausymo, rašymo, kalbėjimo užduotis, forminti dokumentus, rašyti dalykinius ir asmeninius laiškus. Visų kategorijų kursų lankytojai buvo mokomi, atsižvelgiant į valstybinės kalbos mokymo programą konkrečiai valstybinės kalbos mokėjimo kategorijai įgyti

Įskaitant projekto „Trečiųjų šalių piliečių savęs įtvirtinimas įvairiakultūrinėje Lietuvos visuomenėje“ pagal Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijos programą metu valstybinės kalbos mokiusius projekto dalyvius, 2015 m. Tautinių bendrijų namuose lietuvių kalbos mokėsi 131 kitakalbis.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tautinių bendrijų namai daug dėmesio skyrė lietuvių kalbos sklaidai kitakalbių mūsų šalies gyventojų tarpe. Tuo tikslu, 2015 m. birželio 22 d. buvo organizuota ekskursija į Lietuvių kalbos muziejų Vilniuje. Ekskursijoje dalyvavo pietryčių Lietuvos gyventojai - įvairių tautybių Švenčionėlių vaikų globos auklėtiniai bei darbuotojai. Lietuvių kalbos muziejuje jie susipažino su kalbos istorija, dialektologija, dabartine vartosena, kalbotyros istorija, lietuvių gestų kalba ir kt. Ekskursijos dalyviai susipažino su kalbos žaislais – unikaliais eksponatais, kurie leidžia kalbą liesti rankomis ir drauge ką nors nauja ir įdomaus apie ją sužinoti. Susidomėjimą kėlė ir kalbos įgūdžius lavinantys bei pažintiniai kompiuteriniai žaidimai. Toks Kalbos muziejus yra vienintelis ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje. Ekskursijos dalyviai susipažino su archyviniais dokumentais, asmeniniai kalbininkų daiktai ir kita autentiška medžiaga, su skaitmeninėmis knygomis, kuriose pristatoma senoji lietuvių raštija. Ekskursijos turinys padėjo jos dalyviams suvokti, jog kalba – viena svarbiausių nacionalinės tapatybės ir pilietiškumo sąlygų, todėl domintis jos istorija, galima daug sužinoti apie mūsų valstybės praeitį.

2015 m. Tautinių bendrijų namai tęsė bendradarbiavimą su Tautinių bendrijų taryba. Buvo teikiama praktinė metodinė parama, organizuojant 8 Tarybos posėdžius bei pasitarimus, Tarybos nariams siunčiama reikalinga informacija, kvietimai, renkama ir tiražuojama įvairi medžiaga Tautinių bendrijų tarybos posėdžiams, valstybinėms institucijoms. Tarybos posėdžių metu ir pasitarimų metu buvo organizuojamos kavos pertraukos. Tautinių bendrijų namų darbuotojai protokolavo Tarybos posėdžius ir siuntė juos Tarybos nariams.

III programa. „Kultūrinė – švietėjiška veikla“. Tautinių bendrijų namai, realizuodami šią programą, supažindina visuomenę su šalies tautinių mažumų istorija, kultūra, papročiais. Šia veikla siekiama ugdyti Lietuvos piliečių tarpusavio toleranciją ir pasitikėjimą, supažindinti visuomenę su Lietuvoje gyvenančių tautų istorija, kultūra, papročiais, tradicijomis, pristatyti daugiatautę šalies kultūros sanklodą užsienyje.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tautinių bendrijų namuose buvo organizuojamos Lietuvos dailininkų, šalies tautinių bendrijų atstovų, darbų parodos, meninėmis priemonėmis pristatančios visuomenei daugiatautę mūsų šalies kultūros sanklodą. 2015 m. parengtos ir visuomenei pristatytos 5 parodos, kuriose savo kūrybą eksponavo tautinių bendrijų dailininkai. Didelio susidomėjimo susilaukė 2015 m. balandžio mėn. Tautinių bendrijų namų Svetainėje eksponuota Tatjanos Mazajevos floristinės tapybos (ošibanos) darbų paroda. Eksponuoti 24 darbai. Savo darbams dailininkė naudoja presuotus, džiovintus augalus, darbai sukurti nenaudojant dažiklių. T.Mazajeva aktyviai dalyvauja tarptautiniuose konkursuose – 2014 m. parodoje Japonijoje jos

darbas pripažintas vienu iš geriausių, jį įsigijo Japonijos ošibanos muziejus, 2015 m. Pietų Korėjoje, Gurye darbas laimėjo specialųjį prizą ir tais pačiais metais Goyang (Pietų Korėja) – pirmąją vietą. Dailininkė yra tarptautinės presuotos floristikos gildijos narė, Vilniaus dailininkų ir literatų sąjungos narė. Jos darbus yra įsigiję Lietuvos, Baltarusijos, Rusijos, Ispanijos, Japonijos, Didžiosios Britanijos privatūs kolekcionieriai. 2015 m. kovo mėn. Tautinių bendrijų namų Svetainėje buvo parengta Lietuvos armėnų bendruomenės nario, Tautinių bendrijų tarybos pirmininkės pavaduotojo Ruslano Arutiuniano tapybos darbų paroda „Gyvenimo akimirkos“. Parodoje eksponuojami 26 tapybos darbai, kuriuose atsispindi dailininko gimtosios Armėnijos, Lietuvos bei aplankytų šalių gamta, Vilniaus senamiestis. Pažymėtina, jog parodoje kartu su Ruslano darbais eksponuojami jo anūkų - Rūtos ir Andriaus Ribikauskų piešiniai bei keramikos darbeliai. 2015 m. gruodžio mėn. eksponuota Vladimiro Koltsovo-Navrockio tapybos darbų paroda „Skrenda kryžiai virš miesto“. Parodos autorius gimė ir gyvena Vilniuje. Pagrindinė jo meninių ieškojimų pagrindinė tema - kryžiai virš miesto. Dailininkas surengė per 20 personalinių dailės, grafikos bei fotografijos parodų įvairiose Vilniaus, Kauno, Visagino, Trakų šventyklose, mokyklose, bibliotekose bei kultūros centruose. Be to, jo darbais buvo iliustruoti įvairūs leidiniai, savo surinktų duomenų pagrindu išleido autorinį fotografijų albumą „Православные храмы Литвы“ („Stačiatikių šventyklos Lietuvoje“). Pagal autoriaus idėją literatūrinis susivienijimas „Logos“ parengė teatralizuotas kompozicijas ir pristatė jas Vilniaus „Juventos“ gimnazijoje bei Tautinių bendrijų namuose.

2015 m. buvo tęsiamas informacinių dokumentų, pagrįstų istorine-archyvine Lietuvos tautinių mažumų nevyriausybinų organizacijų medžiaga apie dalyvavimą Lietuvos valstybės Nepriklausomybės atstatymo procesuose, rinkimas ir skaitmeninimas. Surinkti ir suskaitmeninti 50 informacinių dokumentų (fotografijos, nuotraukos, pažymėjimai, protokolai ir t.t.), atspindintys šalies tautinių bendrijų dalyvavimą Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo procesuose. Parengtoje demonstracinėje versijoje pateikiama istorinė-archyvinė informacija apie Lietuvos tautinių bendrijų organizacijų kūrimosi laikotarpį: Lietuvos tarpnacionalinės koordinacinės asociacijos susiformavimas, jos tikslai ir uždaviniai, organizuoti renginiai; atskirų Lietuvos tautinių bendrijų organizacijų kūrimasis; tautinių bendrijų dalyvavimas Baltijos kelyje (1989 m. rugpjūčio 23 d.); Tautinių mažumų įstatymo priėmimas ir Tautybių departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigimas. Archyvinę medžiagą pateikė Lietuvos rumunų kultūros draugija „Dačija“, Tautinių bendrijų namai, Rusų kultūros centras, to meto tautinių bendrijų NVO lyderiai – Vladimiras Gražulis, Halina Kobeckaitė, Mahiras Gamzajevs, Valentin Stech ir kt. 2015 m. gruodžio 15 d. organizuotas renginys, kurio metu istorinių archyvinų dokumentų pagrindu pristatyta visuomenei tautinių mažumų nevyriausybinų organizacijų veikla Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo procesuose.

Siekiant ugdyti įvairių tautybių Lietuvos piliečių bendrumą, tarpusavio supratimą Tautinių bendrijų namai organizuoja renginius, kurių tematika ir turinys apjungia įvairių Lietuvoje gyvenančių tautų tradicijas, papročius ir taip formuoja skirtingų tautybių bendrijų narių bendruomeniškumą, tarpusavio supratimą. Vienas iš tokių renginių, jau tapęs tradiciniu, yra Duonos šventė. 2015 m. vasario 12 d. ji organizuota jau penktą kartą. Visus mus, skirtingų tautybių žmones, jungia Duona, dalindamiesi ja, mes tarsi dalinamės meile, draugiškumu, pagarba vienas kitam – tai pagrindinė šio renginio idėja. Renginys prasidėjo poetės Ramutės Skučaitės specialiai šiai šventei sukurtomis eilėmis ir šokių teatro ANDREDANCE (vadovas Andrej Prodiv) pasirodymu. Tą šeštadienio popietę stalai lūžo nuo tautinių bendrijų gaminių. Ant jų buvo graikų, baltarusių, ukrainiečių, totorių, latvių, lietuvių, vokiečių, libaniečių, kazachų, uzbekų duonos, pyrago gaminių, įvairių užkandėlių. Pirmą kartą savo tautos duoną pristatė ir susirinkusius ja vaišino Lietuvos libaniečių bendruomenės narys Hicham Ahmad Ibrahim. Gražiu šventės akcentu tapo Totorių kultūros folkloro ansamblio „Ilsu“ („Tėvynė“) pasirodymas. Šventės dalyvius sveikino Europos Parlamento narys Petras Auštrevičius. Renginyje dalyvavo Moldovos Respublikos ambasadorius Igor Kliipii, Rumunijos ambasados darbuotojai.

Didelio visuomenės dėmesio susilaukė jau antrą kartą Vilniaus rotušėje organizuotas iškilmingas renginys, skirtas paminėti Lietuvos tautinių bendrijų dieną. Į jį atvyko tautinių

bendrijų nevyriausybinė organizacijų nariai, valstybinių institucijų, diplomatinių atstovybių, akredituotų Vilniuje, visuomenės atstovai. Šventės dalyvius sveikino LR kultūros ministras Šarūnas Birutis, trumpą informaciją apie Lietuvos tautines bendrijas istorijos kontekste pristatė prof. dr. Algimantas Kasperavičius. Grupei tautinių bendrijų, jų meno kolektyvų vadovų ir narių už aktyvią visuomeninę veiklą, pasižymėjimą vystant kultūrų dialogą, stiprinant toleranciją, formuojant harmoningus tarpetninius santykius buvo įteikti Kultūros ministerijos ir Vilniaus miesto mero Padėkos raštai. Koncertinėje programoje dalyvavo B.Dvariono muzikos mokyklos moksleiviai.

Tautinių bendrijų namai savo veikloje nuolat organizuoja susitikimus su Lietuvos kultūros ir visuomenės veikėjais. 2015 m. Tautinių bendrijų namuose lankėsi ir su tautinių bendrijų atstovais susitiko LR Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius. Susitikimų metu buvo aptarti aktualūs tautinėms bendrijoms klausimai.

Ataskaitiniu laikotarpiu organizuotos 2 apskritojo stalo diskusijos. 2015 m. balandžio 29 d. Tautinių bendrijų namuose surengta apskritojo stalo diskusija – mokslinio tyrimo rezultatų pristatymas „Etninės mažumos Pietryčių Lietuvoje: etninio, pilietinio, regioninio ir lokalaus tapatumo raiška“. Savo išvalgomis dalinosi tyrimą vykdę Lietuvos socialinių tyrimų centro Etninių tyrimų instituto mokslininkai Monika Frejūtė-Rakauskienė, Andrius Marcinkevičius, Kristina Šliavaitytė ir Irena Šutinienė. Prelegentai apibūdino šį regioną, kuris išsiskiria sudėtinga istorine raida, nevienalyte gyventojų etnine sudėtimi, ilgaamžė įvairių kalbinių, kultūrinių ir religinių tradicijų raiška bei sąveika, pabrėžė, kad etniniai procesai Pietryčių Lietuvoje yra svarbi dabartinio šalies politinio ir ekonominio gyvenimo aktualija. Mokslininkai analizavo, kokią įtaką Pietryčių Lietuvos gyventojų identiteto raiškai daro istorinė atmintis, simbolinių kraštovaizdžio objektų reikšmės, švietimo kalbos pasirinkimo galimybės, daugiakultūrio ir daugiakalbio ugdymo prieinamumas ir kt. Diskusijos dalyviams pristatytas šio instituto mokslinis leidinys „Etniškumo studijos“, kuriame išspausdinti tyrimų pagrindu parengti straipsniai. Juose kompleksiskai, sociologiniu, antropologiniu, geografiniu, teisiniu ir istoriniu požiūriu apžvelgti aktualūs Pietryčių Lietuvos etninių grupių raidos, identiteto, etninių procesų ir kiti klausimai. 2015 m. gruodžio 10 d. organizuota apskritojo stalo diskusija, skirta Tarptautinei žmogaus teisių dienai paminėti, kurios dalyviai – trečiųjų šalių piliečiai, turintys nuolatinį leidimą gyventi Lietuvoje. Apie Žmogaus teisių dienos atsiradimą ir jos reikšmę pasakojo A.Gedaminskienė, Tautinių bendrijų namų direktorė. Informaciją apie Eurobarometro tyrimą įvairių visuomenės grupių atžvilgiu bei teisės į tapatybės pripažinimą realizavimo iššūkius ir galimybes kalbėjo Vilius Mikulėnas, Tautinių bendrijų namų vyriausias specialistas.

Tautinių bendrijų namai tęsė leidybinę veiklą. 2015 m. lapkričio 26 d. Tautinių bendrijų namuose pristatyta Simono Firkovičiaus knyga „Bir Kiuń ędi...Buvo tokia diena...“, kurią išleido Tautinių bendrijų namai. Knygos pristatyme dalyvavo jos sudarytoja ambasadorė dr. Halina Kobeckaitė, vertėjai: doc. dr. Regina Venckutė ir Gabrielius Juzefovičius. Leidinyje pirmą kartą spausdinami Simono Firkovičiaus (1897-1982), Lietuvos karaimų vyresniojo dvasininko (1920-1982), tautinės kultūros ir savimonės puoselėtojo, visuomenės veikėjo, vertėjo, dramaturgo, kūrybos rinktinė. Joje pirmą kartą spausdinami beveik visi jo karaimų kalba parašyti eilėraščiai ir jų vertimai į lietuvių kalbą, jo paties vertimai iš rusų, lenkų ir lietuvių kalbų poezijos į karaimų kalbą, raudų ir pjesių, jo publicistikos pavyzdžiai bei jų vertimai į lietuvių kalbą.

Tautinių bendrijų namai 2015 m. parengė spaudai ir išleido 4 informacinio leidinio „Tautinių bendrijų naujienos“ numerius. Leidinyje buvo pateikiama informacija apie renginius, susijusius su tautinių bendrijų kultūros sklaida, papročiais, tradicijomis, talpinama šalies tautinėms bendrijoms aktuali informacinė medžiaga, supažindinama su naujausiais leidiniais apie tautines bendrijas. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka leidinys buvo perduodamas Nacionalinei M.Mažvydo bibliotekai, Kauno apskrities viešajai bibliotekai, platinamas įvairių tautinių bendrijų ir kitų organizacijų pravedamuose renginiuose, perduodami LR Seimo ir Vyriausybės nariams. Leidinys buvo siunčiamas VšĮ Kauno įvairių tautų kultūrų centrui (5 egz.), Klaipėdos tautinių kultūrų centrui (4 egz.) ir Simono Dacho namams (2 egz.), Alytaus tautinių

mažumų kultūros centrai (2 egz.) ir Alytaus rusų kultūros draugijai „Malachit“ (1 egz.), Kėdainių krašto muziejaus daugiakultūriam centrai (3 egz.), Visagino kultūros centrai (4 egz.).

Tautinių bendrijų namai savo internetinėje svetainėje www.tbn.lt, siekia šiuolaikiškais informacinėmis priemonėmis pristatyti daugiatautę mūsų šalies sanklodą pasaulio visuomenei, nuosekliai supažindinti visus Lietuvos valstybės piliečius su įvairių tautų tradicijomis bei papročiais, ugdyti visuomenėje pakantumą skirtingų tautybių bei religinių pažiūrų atstovams, skatinti mūsų bendrapiliečių tarpusavio toleranciją ir pasitikėjimą. Svetainėje skelbiama medžiaga informuoja apie Tautinių bendrijų namuose bei tautinėse bendrijose vykstančius renginius, pristato įgyvendinamus projektus, skirtus šalies tautinėms mažumoms.

Plėtojant informacijos apie Lietuvos tautinių bendrijų istoriją, papročius, šiandieninį gyvenimą gavėjų ratą, interneto svetainėje talpinamas laikraštis *Lietuvos totoriai* ir leidinys *Tautinių bendrijų naujienos*. 2015 m. internetinėje svetainėje patalpintos 180 informacijos apie Tautinių bendrijų namuose bei įvairiose tautinėse bendrijose vykstančius renginius.

2015 m. įvairiuose renginiuose, vykusiuose Tautinių bendrijų namuose, dalyvavo Latvijos, Estijos, Ukrainos, Graikijos, JAV, Rumunijos, Moldovos, Baltarusijos, Rusijos Federacijos diplomatai, reziduojantys mūsų šalyje. Šiuose susitikimuose pristatoma mūsų šalies tautinių santykių harmonizavimo politika, keičiamasi informacija, diskutuojama apie tautinių mažumų padėtį įvairiose valstybėse, dalijamasi darbo su tautinėmis bendrijomis patirtimi.

Ataskaitiniu laikotarpiu Tautinių bendrijų namai apie savo veiklą informavo visuomenę per Lietuvos nacionalinį radiją, Žinių radiją, Baltijos televizijos 1 kanalą. Informacija buvo talpinta internetiniame portale Delfi, įvairiuose savaitraščiuose ir žurnaluose.

Tautinių bendrijų namai ataskaitiniu laikotarpiu bendradarbiavo su įvairiomis šalies nevyriausybinėmis organizacijomis, įstaigomis ir institucijomis, savo veikla siekiančiomis bendrųjų tikslų mažinti įvairialypę diskriminaciją (dėl lyties, negalios, religijos, rasės ar etninės kilmės ir t.t.) visuomenėje. Tautinių bendrijų namai yra Nacionalinio lygybės ir įvairovės forumo steigėjas ir aktyvus dalyvis. Ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai dalyvavo Forumo veiklose, siekdami suburti nevyriausybinių organizacijas, atstovaujančias pažeidžiamoms gyventojų grupėms (lyties, amžiaus, negalios, religijos, rasės ar etninės kilmės, lytinės orientacijos pagrindais), išteklius, informaciją, patirtį efektyviam antidiskriminacinių veiklų vykdymui bei suteikti suinteresuotoms NVO galimybę dalyvauti kuriant ir prižiūrint antidiskriminacinės politikos priemones, jų tobulinimo procesą.

2015 m. Tautinių bendrijų namai tęsė bendradarbiavimą su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Vilniaus miesto savivaldybe, Lietuvos vaikų fondu, Lietuvos rusų dramos teatru, įvairiomis nevyriausybinėmis organizacijomis bei institucijomis, kurių veikla susijusi su tautinių santykių harmonizavimu bei žmogaus teisių apsauga Lietuvoje.

Siekiant vystyti bendradarbiavimą su kitose šalyse dirbančiomis organizacijomis, kurių veikla ir tikslai – tautinių bendrijų kultūros puoselėjimas ir sklaida, tolerancijos ugdymas visuomenėje, Tautinių bendrijų namai nuolat užmezga naujus ir plečia turimus kontaktus su kolegomis užsienyje. 2015 m. lapkričio mėn. buvo organizuotas susitikimas su Rezeknės (Latvija) tautinių bendrijų delegacija. Svečiams buvo pateikta informacija apie Lietuvoje gyvenančias tautines bendruomenes, valstybės politiką tautinių santykių harmonizavimo srityje. Jie apžiūrėjo Tautinių bendrijų namus, susipažino su jų veikla.

2015 m. Tautinių bendrijų namai tęsė projektą „Trečiųjų šalių piliečių savęs įtvirtinimas įvairiakultūrinėje Lietuvos visuomenėje“ pagal Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijos programą. 2014 m. balandžio 7 d. pasirašyta sutartis su Europos socialinio fondo agentūra, pagal kurią projekto įgyvendinimui skirta 69260,19 Eur (ES lėšos – 75 proc. ir 25 proc. bendrojo finansavimo lėšos). Projekto partneris – asociacija Socialinės integracijos centras. Projektas orientuotas į trečiųjų šalių piliečių parengimą prisitaikyti Lietuvos socialinėje bei darbinėje erdvėje, formuojant pilietines vertybines nuostatas. Projektas paremtas sisteminiu mokymu, kuris skatins imigrantus iš trečiųjų šalių mokymo procesą suvokti ne tik kaip asmeninį tobulėjimą siekiant lengvesnės integracijos, bet ir kaip galimybę prisidėti prie pilietinės visuomenės puoselėjimo, aukštos kokybės paslaugų, skirtų imigrantams iš trečiųjų šalių,

tobulinimo ir plėtojimo regiono ar nacionaliniame lygmenyje. Projekto tikslas - palengvinti trečiųjų šalių piliečių integraciją Lietuvos visuomenėje. Projekto uždaviniai: 1. Tobulinti šnekamosios ir rašytinės lietuvių kalbos įgūdžius; 2. Formuoti trečiųjų šalių piliečių integracijai į Lietuvos visuomenę reikiamą vertybinių nuostatų sistemą pilietinio orientavimo aspektu.

Pirmame projekto vykdymo etape (2014 m. rugpjūčio – gruodžio mėn. projekto veiklose dalyvavo 30 asmenų. Projekto dalyviai mokėsi lietuvių kalbos pagal 190 val. valstybinės kalbos mokymo programą. Taip pat per modulinę mokymo programą, kurios trukmė – 48 val., projekto dalyviai dalyvavo 5 atskirų modulių mokymuose: „Žmogaus teisės Lietuvos teisinėje sistemoje“, „Lietuvos įvairiapusiškumas - tautinės mažumos Lietuvos istorijos kontekste“, „Lietuva daugiatautė ir įvairiakultūrė valstybė“, „Skirtingi, bet lygūs – valstybinių paslaugų prieinamumas Lietuvoje“, „Lietuvos darbo rinka ir trečiųjų šalių piliečiai“.

Antrajame projekto įgyvendinimo etape (2015 m. sausis – birželis) projekto veiklose dalyvauja 38 dalyviai (Vilniuje - 28 ir Šiauliuose - 10). Projektas baigtas 2015 m. birželio mėn. Dalis projekto dalyvių aktyviai įsijungė į mūsų šalies tautinių bendrijų veiklą, nuolat dalyvauja renginiuose, kurie vyksta Tautinių bendrijų namuose.

Tautinių bendrijų namai, tęsdami ir vystydami savo veiklą 2016 m., sieks: plėtoti edukacinę veiklą organizuojant daugiau renginių moksleiviams ir jaunimui; vystyti kultūrų dialogą visuomenėje ugdant skirtingų tautybių žmonių tarpusavio supratimą bei toleranciją, tęsiant tradicinių renginių – Duonos šventės, festivalio „Draugų būrys“ bei švietėjiško turinio renginių organizavimą; formuoti galimybes visavertei tautinių bendrijų atstovų integracijai į šalies sociumą organizuodami valstybinės lietuvių kalbos kursus, įvairaus turinio mokymus; skatinti tautinių mažumų visuomeninių organizacijų kūrybinį aktyvumą ir savarankiškumą puoselėjant tautinį tapatumą; tobulinti praktinę metodinę paramą tautinėms bendrijoms, jų lyderiams formuojant gebėjimus įgyti reikiamų žinių, įgūdžių bei kvalifikaciją.

Direktorė

Alvida Gedaminskienė

Vilnius, 2016 m. balandžio 29 d.